

RP 216/2006 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 18 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ändras.

Enligt bestämmelserna i gymnasielagen kan tillstånd för att ordna gymnasieutbildning beviljas också för undervisning och utbildning som ordnas utomlands.

I lagen bestäms om hur finansieringen av gymnasieutbildning som ordnas utom-

lands bestäms.

I propositionen föreslås bestämmelser om hur priset per enhet för gymnasieutbildning som ordnas utomlands av en privat utbildningsanordnare på basis av ett tillstånd att ordna utbildning bestäms.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av år 2007.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning

Finansieringen av grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och yrkesutbildning baserar sig på lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) och motsvarande förordningen (806/1998), vilka trädde i kraft vid ingången av 1999. Finansieringslagen bildar en del av kommunernas statsandelssystem. De övriga delarna är lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996), som gäller inrikesministeriets förvaltningsområde, och lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992). Det har gjorts ett flertal ändringar i finansieringslagen och i det kalkylerade finansieringssystemet efter det att lagen trädde i kraft.

Kommunens statsandel beräknas så att det från kommunens statsandelsgrund, som beräknas på basis av priserna per enhet, avdras

kommunens finansieringsandelar av kostnaderna för undervisnings- och kulturverksamheten. Samkommuner och privata läroanstalter beviljas i finansiering hela den finansieringsgrund som beräknats enligt priserna per enhet.

De priser per enhet som ligger till grund för statsandelen för driftskostnaderna beräknas i grundläggande utbildning, gymnasier, vuxengymnasier, yrkesläroanstalter och yrkeshögskolor per elev eller per studerande. Priserna per enhet beräknas i gymnasieutbildningen vart fjärde år på basis av de riksfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har haft för gymnasieutbildningen under det år som föregår året före det då priserna per enhet bestäms. När priserna per enhet för gymnasiet beräknas beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning eller utbildning utomlands eller de elever eller studerande som får sådan undervisning eller utbildning. Priserna per enhet per elev i gymnasiet graderas på basis av antalet studerande

enligt vad som bestäms genom förordning. Priset per enhet för en privat utbildningsanordnare är detsamma som priset per enhet i den kommun där utbildningen huvudsakligen ordnas. Vederbörande ministerium kan dessutom höja priset per enhet på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl.

1.2. Nuläge i fråga om gymnasieutbildning som ordnas utomlands

Enligt bestämmelserna i gymnasielagen (629/1998) kan tillstånd att ordna gymnasieutbildning beviljas också för undervisning och utbildning som ordnas utomlands. Tillstånd att ordna utbildning utomlands kan beviljas en registrerad sammanslutning eller stiftelse. När finansieringslagen trädde i kraft den 1 januari 1999 hade det inte beviljats några tillstånd att ordna gymnasieutbildning utomlands. I lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreskrivs om statsandel för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning som ordnas i Finland av kommuner och privata utbildningsanordnare samt om statsandel för en privat utbildningsanordnare som såsom särskild uppgift ålagts att ordna grundläggande utbildning eller gymnasieutbildning på något annat språk än finska eller svenska. I lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet saknas bestämmelser om finansieringen av gymnasieutbildning som ordnas utomlands.

Den finska skolan Aurinkorannikon koulu i Fuengirola i Spanien har fått det första tidsbestämda tillståndet att ordna gymnasieutbildning utomlands från och med den 1 augusti 2007. Detta föranleder ett behov att föreskriva om finansieringen av gymnasieutbildning utomlands.

2. Föreslagna ändringar

I fråga om grundläggande utbildning som ordnas utomlands bestäms priset per enhet med stöd av gällande lagstiftning genom att det genomsnittliga pris per enhet som fastställts för grundläggande utbildning enligt 16 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet graderas enligt

vad som bestäms genom förordning av statsrådet (806/1998) och genom beslut av undervisningsministeriet (OPMp 5/1999).

I propositionen föreslås att priset per enhet för gymnasieutbildning som ordnas utomlands skall bestämmas enligt samma grunder som priset per enhet för grundläggande utbildning som ordnas utomlands. I fråga om gymnasieutbildning som ordnas utomlands skall priset per enhet bestämmas genom att det genomsnittliga pris per enhet som fastställts för gymnasieutbildning enligt 16 § graderas enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet och vad undervisningsministeriet föreskriver med stöd av förordningen. Genom förordning av statsrådet skall föreskrivas att undervisningsministeriet vid fastställandet av priset per enhet kan höja eller sänka priset per enhet för gymnasieutbildning som ordnas utomlands med 20 procent. Då beaktas utbildningsformen och kostnadsnivån i landet i fråga. När kostnadsnivån bedöms och jämförs med kostnadsnivån i Finland beaktas lärarnas lönekostnader och lokalkostnaderna.

I fråga om eventuella avgifter som tas ut av de studerande skall närmare föreskrivas genom en ändring av undervisningsministeriets förordning om grunderna för vissa avgifter som tas ut av elever och studerande (1323/2001). Enligt gällande förordning kan i sådan undervisning utomlands som avses i 31 § 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning avgifter tas ut av eleven till ett belopp av högst 2 018 euro per år. I de finska skolorna i Japan och Bryssel kan avgifter tas ut av eleven till ett belopp av högst 8 914 euro per år.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska konsekvenser

Fram till den tidpunkt då denna proposition avläts har det beviljats endast ett tillstånd för privata utbildningsanordnare att ordna gymnasieutbildning utomlands. Den som beviljats tillståndet har i sin ansökan föreslagit ett studerandeantal på 80 studerande. När verksamheten inleds är antalet studerande mindre, men torde stiga under de första verksamhetsåren. Den direkta ekonomiska konsekvensen

av lagändringen kan uppskattas till 340 000 euro per år, vilket skall betalas av staten. Hur kostnaderna utformas i fortsättningen är beroende av antalet beviljade tillstånd och utvecklingen i fråga om antalet studerande i den faktiska utbildningen.

3.2. Övriga konsekvenser

Den föreslagna ändringen har inga nämnvärda samhällsliga konsekvenser eller konsekvenser för myndigheternas verksamhet, med undantag för de uppgifter som hänförs till beviljande av statsandel. Dessa kan troligen klaras av utan att det uppstår ytterligare personalbehov.

4. Närmare bestämmelser och föreskrifter

Den föreslagna ändringen föranleder ett behov av att ändra också förordningen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (806/1998) och att ålägga undervisningsministeriet att fatta beslut om hur priset per enhet för privat gymnasieutbildning som ordnas utomlands bestäms.

Enligt 4 § i förordningen om undervisnings- och kulturverksamhet fastställer undervisningsministeriet såsom pris per enhet för grundläggande utbildning som ordnas utomlands med stöd av det tillstånd som avses i 7 § 1 mom. lagen om grundläggande utbildning det genomsnittliga pris per enhet som fastställts för grundläggande utbildning med stöd av 16 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, eller nämnda belopp höjt eller sänkt med högst 20 procent.

Den föreslagna ändringen medför att det till förordningen fogas en ny 6 a §, som till sin uppläggning motsvarar 4 § i samma förordning. I den nya 6 a § skall föreskrivas om rätt för undervisningsministeriet att såsom pris per enhet för gymnasieutbildning som ordnas utomlands med stöd av det tillstånd som avses i 3 § 1 mom. i gymnasielagen fastställa det genomsnittliga pris per enhet som fastställts för gymnasieutbildning med stöd av 16 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, eller nämnda belopp höjt eller sänkt med högst 20 procent.

Undervisningsministeriet skall fastställa priset per enhet för gymnasieutbildning som ordnas utomlands med stöd av de föreslagna bestämmelserna.

Enligt 28 § 4 mom. i gymnasielagen kan skäliga avgifter tas ut av studerandena i undervisning som ordnas utomlands. Med stöd av 36 § 2 mom. i gymnasielagen bestämmer undervisningsministeriet om grunderna för avgifterna.

Bestämmelsen om gymnasieutbildning i 3 § i undervisningsministeriets förordning om grunderna för vissa avgifter som tas ut av elever och studerande (1323/2001) skiljer sig innehållsmässigt från bestämmelsen om grundläggande utbildning i 2 §. Där föreskrivs inte såsom i fråga om den grundläggande utbildningen om de övre gränserna för avgiftsbeloppen i utbildning som ordnas utomlands. Den princip som uttrycks i förordningens 7 § om begränsning av de avgifter som tas ut av eleverna gäller inte gymnasieutbildning som ordnas utomlands. Den avgift som tas ut av elever och den statsfinansiering som beviljats utbildningsanordnaren för varje elev får tillsammans inte överskrida de genomsnittliga kostnader som utbildningsanordnaren har haft per elev för ordnandet av utbildningen. Regleringen av avgifterna i grundläggande utbildning och gymnasieutbildning som ordnas utomlands skall förenhetligas, vilket sker genom att den reglering som gäller avgifterna inom den grundläggande utbildningen utsträcks till att också gälla gymnasieutbildningen.

De avgifter som tas ut av studerande i gymnasieutbildning som ordnas utomlands begränsas enligt de författningar som gäller för närvarande endast av den allmänna bestämmelsen i 4 § 1 mom. i gymnasielagen, enligt vilken utbildning inte får ordnas i syfte att uppnå ekonomisk vinst, och av bestämmelsen i 28 § 4 mom., enligt vilken de avgifter som tas ut skall vara skäliga. Denna reglering kan inte anses tillräcklig, eftersom den ger en möjlighet att använda de avgifter som tas ut av de studerande för att finansiera även andra av utbildningsanordnarens kostnader ända upp till en gräns att ekonomisk vinst inte uppstår.

Undervisningsministeriets förordning (1323/2001) bör därför ändras så att det till

förordningens 3 § fogas ett nytt 1 mom. där det föreskrivs om maximibeloppen för avgifter som tas ut av studerande i gymnasieutbildning som ordnas utomlands, vid behov specificerade enligt land och ort. Även förordningens 7 § bör ändras så att bestämmelsen om begränsning av avgiftsbeloppet skall gälla också den till förordningens 3 § 1 mom. fogade bestämmelsen om studerandeavgifter i gymnasieutbildningen.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid undervisningsministeriet

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2007.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) 18 § 2 mom. som följer:

18 §

Priserna per enhet för gymnasier

Priserna per enhet för kommuner och samkommuner graderas på basis av antalet studerande enligt vad som bestäms genom förordning. Priset per enhet för en privat utbildningsanordnare är detsamma som priset per enhet i den kommun där utbildningen huvudsakligen ordnas. Om kommunen inte ordnar gymnasieutbildning, beräknas priset per enhet för en privat anordnare av gymnasieutbildning på samma sätt som priset per enhet för kommunen. I fråga om utbildning som ordnas utomlands bestäms priset per enhet

genom att de genomsnittliga priserna per enhet som fastställts för gymnasieutbildning enligt 16 § graderas enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet och undervisningsministeriet föreskriver med stöd av förordningen. Vederbörande ministerium kan dessutom höja priset per enhet på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 19 oktober 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Tarja Filatov*

Lag**om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) 18 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

18 §

Priserna per enhet för gymnasier

Priserna per enhet för kommuner och samkommuner graderas på basis av antalet studerande enligt vad som bestäms genom förordning. Priset per enhet för en privat utbildningsanordnare är detsamma som priset per enhet i den kommun där utbildningen huvudsakligen ordnas. Om kommunen inte ordnar gymnasieutbildning, beräknas priset per enhet för en privat anordnare av gymnasieutbildning på samma sätt som priset per enhet för kommunen. Vederbörande ministerium kan dessutom höja priset per enhet på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl.

Föreslagen lydelse

18 §

Priserna per enhet för gymnasier

Priserna per enhet för kommuner och samkommuner graderas på basis av antalet studerande enligt vad som bestäms genom förordning. Priset per enhet för en privat utbildningsanordnare är detsamma som priset per enhet i den kommun där utbildningen huvudsakligen ordnas. Om kommunen inte ordnar gymnasieutbildning, beräknas priset per enhet för en privat anordnare av gymnasieutbildning på samma sätt som priset per enhet för kommunen. *I fråga om utbildning som ordnas utomlands bestäms priset per enhet genom att de genomsnittliga priserna per enhet som fastställts för gymnasieutbildning enligt 16 § graderas enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet och undervisningsministeriet föreskriver med stöd av förordningen.* Vederbörande ministerium kan dessutom höja priset per enhet på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.